GAZETA

Wielkiego Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 48. We Wtorek dnia 26. Lutego. **1839.**

Wiadomości zagraniczne.

Polska.

Z Warszawy, dn. 18. Lutego.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski d. 16. wieczorem wrócił z Skierniewic do Warszawy.

Wczorajszéj nocy przybył z Petersburga do Warszawy JW. Generał jazdy, Generał-Adjutant Hrabia Orłow; a dnia onegdajszego przed południem z Berlina, Kontr-Admirał Baron Wrangel.

Z dnia 19. Lutego.

W skutku przedstawionéj przez JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego prośby JP. Antoniego Woelke, Profes. b. Warszaw. Alexandrowskiego Uniwersytetu, a teraz Prof. kursów dodatkowych pedagogicznych w Warszawie i Czł. Komit. Exam. N. Pan biorąc na uwagę 30-letnią gorliwą służbę podającego, jego ciągle przykładne postępowanie i użyteczne prace literackie, postanowieniem z dn. 16. (28.) Stycznia r. b. nadać raczył temuż JP. Antoniemu Woelke dziedziczne szlachectwo z rozciągnieniem prawa i przywilejów takiegoż dziedzicznego szlachectwa i do dzieci jego, przed dniem powyższym zrodzonych.

JW. Generał jazdy, Generał-adjutant Hrabia Orłow, wczoraj rano wyjechał do Wiednia.

Woda na Wiśle zwolna przybiera, wysokość jéj dochodzi stóp 8, cali 6. Część mostu już rozebrana.

Francya.

Z Paryża, dnia 17. Lutego.

Donoszą z Tulonu z d. 12. m. b.: „Czynią tu przysposobienia, aby dwa bataliony piechoty, dwie bateryę artyleryi i kompanią saperów do Mexyku wyprawić. Rozumieją, że piechota w Algierze się zaambarkuje i nadal od wojska afrykańskiego odłączoną zostanie. Okręt liniowy „Diadème“ i korwety „Agathe“ i „Egérie“ do transportu tego przeznaczone. Dla ułatwienia żeglugi przydany im zostanie statek parowy.

Pan de Potter podaje dzisiaj w Journal du Commerce deputowanym oppozycyi w Belgii zbawienną radę, ażeby w razie przyjęcia protokułu konferencyi londyńskiéj przez Izbę Reprezentantów w massie powstali, do dymissyi się podali i z sali sessyonalnéj się oddalili.

Posiedzenia Kortezów hiszpańskich niespodzianie zostały odroczone. Zdarzenie to politykom tutejszym obszerne nastręcza pole domysłów. Słychać, że wielkie mocarstwa kroku tego doradzały, aby obecnie po załatwieniu sprawy belgijskiéj, bez przeszkody pacyfikacyi Hiszpanii się poświęcić. Ma być ich zamiarem, zaproponować bój zwodzącym

stronnictwom w Hiszpanii dwuletnie zawieszenie broni, aby w tym zakresie czasu sprawy kraju tego urządzić.

Z powodu oddalenia Pana Persil od urzędu, dzienniki czynią różne uwagi i tak: Dziennik sporów pisze: »Oddalenie Pana Persil było środkiem koniecznie potrzebnym; wzbudza to w nas żal, który od wszystkich przyjaciół monarchii Lipcowéj podzielany będzie, z tego jedynie powodu, że tak znakomity i zdolny urzędnik, połączył się publicznie z nieprzyjaciołmi, przeciw którym przez 6 lat walczył. Żal ten pewno jest szczerszy jak pochwały Koalicyi. Pan Persil połączył się za przykładem PP. Thiers i Guizot z PP. Berryer, Garnier Pages i Odillon-Barrot. A nawet więcéj, ów publiczny urzędnik, reprezentant Rządu, był członkiem komitetu wyborczego, i pracował równie czynnie jak inni naczelnicy Koalicyi nad zwaleniem Ministeryum. Otworzył sale Koalicyi, w gmachu menniczym tworzono kandydatów dla Koalicyi, a tak w gmachu do Rządu należącym, publicznie przeciw Rządowi działano. Te są przyczyny, które spowodowały oddalenie Pana Persil. Nie dosyćże, iż się stronnictwa srożą, maź Rząd cierpieć, aby przykład wyższych urzędników uprawniał niejako opór przeciw Rządowi? Zatrzymanie Pana Persil byłoby dowodem rozprzężenia Ministeryum. Dzienniki koalicyjne, jak się można spodziewać, nie podzielają powyższego zdania. Pan Persil stał się nagle popularnym, albo przynajmniéj służy dziennikom za dogodny środek podwojenia napaści na Ministeryum.« — Courrier francais wyraża się z tego powodu tak: »Oddalenie Pana Persil nauczy wszystkich urzędników, aby się ślepo nie przywięzywali. Wiemy wszyscy co Pan Persil zrobił, aby zasłużyć na cokolwiek wdzięczności ze strony Rządu, a cóż zrobił aby zasłużyć na oddalenie? Pan Persil nie jest Ministrem, nie myśli tak jak Ministeryum, połączył się z politycznemi swemi przyjaciołmi, aby popierać wybory w duchu swojéj opinii. — Oto jest zarzut, jaki z teraźniejszego życia kładą na szali z zasługami byłego zachowawcy pieczęci. Pan Persil okazał, że ma swoje zdanie, inne jak Ministeryum, i oto powód jego oddalenia. Oddalenie to dokonane w wigilią, że tak powiem, wyborów, nie tylko jest nadużyciem władzy, ale systematem mienia ślepych stronników. To wyświeca dostatecznie, że wybór Deputowanego nie może się pogodzić z urzędem. Wyborcy powinni to zważyć.

Anglia.

Z Londynu, dnia 13. Lutego.

Kapitan Marryat, znany Nowelista, który się w wojnie z Birmanami bardzo odznaczył, przyjął ofiarowane mu dowództwo nad brazylijską marynarką. Tę samę posadę w roku 1834 zajmował także angielski Kapitan Glascock.

Kartyści mieli niedawno w Brandon-Hill, w bliskości Bristolu zgromadzenie przy blasku xiężyca. Pan Vincent ubrany w biały macintosch na białym koniu, miał do tego zgromadzenia mowę, że zasad jego będzie bronił w Parlamencie, jeśli tylko będzie wybrany.

Zdaje się, że Ministeryum ma zamiar zaprowadzić w kraju rozciąglejszą policyą. Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych, Lord John Russell, przesłał Hrabiemu Dorby, Szeryfowi Hrabstwa Lancaster (gdzie leżą wielkie miasta Liverpool i Manchester) następujące pismo: »Milordzie! pragnę zwrócić twoję i innych urzędników hrabstwa Lancaster uwagę na stan władzy konstablów (niższych urzędników policyjnych). Liczba i działalność zwyczajnych konstablów nie wzbudzają w wielkich miastach zaufania, dla tego urzędnicy przy najmniejszéj obawie lub niespokojności powołują szczególnych konstablów, albo używają pomocy wojskowéj; pierwszy środek jest często bezskuteczny, bo ci szczególni konstablowie nie mają potrzebnych wiadomości, nie znają karności i obowiązki przyjmują z niechęcią, albo w ich wykonaniu bojaźliwie postępują. Drugi środek jest tem niestosowniejszy. Daje to pozór, jakoby chciano po wojskowemu krajem rządzić i wojskowych na ciężkie wystawia próby. Na potwierdzenie tego przyłączam pismo Generał-lejtnanta, dowodzącego w północnym obwodzie. Zdaje mi się więc, że dla zwykłego utrzymania praw, jako też na nadzwyczajne wypadki zagrożonéj spokojności, najlepiejby było, ustanowić znaczną siłę konstablów, któraby pod kierunkiem urzędników zostawała i bez przerwy pełniła służbę. Ta siła konstablów, według potrzeby hrabstwa, mogłaby być rozdzieloną po obwodach albo ściągnioną w potrzebie. Takiéj siły ustanowienie i kierunek zależałby od urzędników hrabstwa i corocznie byłaby przeglądaną, jak korpus jeomanny (konnéj milicyi). Nim się załatwią szczegóły, proszę się przód przekonać, czy znalazłby ten plan współdziałanie urzędników hrabstwa, zostaję i t. d.

Z objaśnienia Pan Shaw w czasie obrad w Izbie Niższéj, okazują się niejakie ślady o mordercy Lorda Norbury; kiedy bowiem miejsce spełnionéj zbrodni rewidowano, znaleziono na ziemi slady butów syna Lorda, który się w szkołach w Eton znajduje.

N i e m c y.

Z Hanoweru, dnia 16. Lutego.

Gazeta hanowerska umieściła odezwę, dotyczącą się ustawy królestwa, w któréj wyrażono:

Prawna ustawa Stanów naszego Królestwa została patentem królewskim z d. 7. Grudnia 1819. uporządkowana i stała się od dn. 29. t. m. obowięzującą.

Lecz zmianie z d. 26. Września 1833. zbywało na konstytucyjnéj formie.

Tak tedy w skutek gruntownéj rozwagi nie mogliśmy się podług naszego sumiennego przekonania wstrzymać od chwycenia się nieodzownego środka na mocy Naszéj najwyższéj władzy.

Ernest August.

Odroczone d. 29. Czerwca z. r. ogólne Stany państwa zebrały się znowu w skutek wydanego d. 7. z. m. rozkazu królewskiego dnia wczorajszego. — Na to wczorajsze posiedzenie przybyło dopiero 28 członków, i dla tego nie można było do dalszych przystąpić obrad.

Także i na dzisiejsze posiedzenie, w sobotę d. 16. Lutego nie zebrała się jeszcze potrzebna liczba członków. — Członkowie pierwszéj Izby już się na wczorajsze posiedzenie w potrzebnéj zebrali ilości.

A u s t r y a.

Z Wiednia, dnia 16. Lutego.

(*Dostrzegacz Austryacki.*) — Po przytłumieniu powstania w Polsce raczył N. Cesarz Franciszek pozwolić byłemu Naczelnemu wodzowi rokoszan, Skrzyneckiemu, na prośbę tegoż przebywać w państwie swojém, za przyrzeczeniem, że się tamże spokojnie zachowywać będzie. Z Pragi, gdzie od kilku lat z rodziną swoją zamieszkał, i gdzie wszelkiéj osobistéj używał wolności, oddalił się d. 13. Stycznia potajemnie, zostawiwszy list z oświadczeniem rządowi cesarskiemu, że do Belgii wyjeżdża, dla objęcia ofiarowanéj mu przez rząd tameczny posady wojskowéj. N. Cesarz, przejęty uczuciem wypłynionego z takowego powołania, jeżeliby istotnie nastąpiło, uszczuplenia najwyższych praw swojéj godności z strony obcego państwa, i zawiadomiony o oddaleniu się Ex-Generała Skrzyneckiego z Pragi, rozkazał cesarskiemu posłowi w Bruxelli, Hrabi Rechbergowi, aby królewskiemu rządowi belgijskiemu oświadczył: że, gdyby Generał Skrzynecki miał być istotnie do służby belgijskiéj przyjęty, albo już się w niéj znajdował, dalsze dyplomatyczne stósunki między cesarsko-austryackim a królewsko-belgijskim dworem utrzymać się nie mogą, chociaż z powodu tego wpływanie cesarskiego dworu do dzieła pojednawczego, przez konferencyą londyńską rozpoczętego, bynajmniéj nie ustanie. Skoro więc poseł cesarski na uczyniony stósownie do danéj mu instrukcyi wniosek zaspakajającéj z strony rządu belgijskiego nie odebrał odpowiedzi, opuścił d. 6. Lutego z całém poselstwem Bruxellę, a z drugiéj strony oświadczono w imieniu N. Cesarza zawierzytelnionemu przy dworze wiedeńskim królewsko-belgijskiemu posłowi, że czynności jego dyplomatyczne przy tymże dworze ustały.

Dotychczasowy poseł belgijski, Pan O'Sullivan Grass, wziął swój paszport i wyjedzie stąd dziś wieczorem, udając się tymczasowo do Frankfortu. Tam także bawić będzie Hr. Rechberg aż do dalszych rozkazów. Między ciałem dyplomatyczném i w najznakomitszych towarzystwach wypadek ten, aczkolwiek tylko za intermezzo między zatargami hollendersko-belgijskiemi poczytywany, nie małe zrobił wrażenie; lecz opinia publiczna nie będzie w tém zapewne upatrywała przyczyny do zmiany rzeczy wśród stałego pokoju. Dla zapobieżenia podobnym błędom, zdaje się także i dzisiejszy artykuł Dostrzegacza z umysłu zawierać zapewnienie, że zerwanie dyplomatycznych stósunków z Belgią nie wywrze żadnego szkodliwego wpływu na należenie Austryi do załatwienia sprawy hollendersko-belgijskiéj.

Rossyjski strzelec polowy, który tu onegdaj przejeżdżał, — a takich bardzo wielu przez stolicę naszę w ciągu pobytu W. X. Następcy tronu rossyjskiego we Włoszech przebiegało, — przywiózł bardzo świeże wiadomości z Petersburga i zwiastował niezwłoczne przybycie Hrabi Orłowa, który, jak wiadomo, ma zastąpić przy W. Xięciu Następcy tronu miejsce zmarłego Xięcia Lievena.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — »Tygodnika literackiego" wyszedł No. 48. zawiera: Podróże i wyprawy wojenne Xięcia Maxymiliana Wirtembergskiego w Polsce (dalszy ciąg). — Samotność poezya przez E. W. — Kielich goryczy poezya tegoż. — Mase Gercedek przez J. J. Kraszewskiego (dokończenie). — O poezyi satyrycznéj w ogólności i w szczególe słów kilka o satyrze narodowéj przez M. Motego, (dalszy ciąg). — Korespondencya. — List P. Cybulskiego z Pragi. — Doniesienia muzyczne. — Doniesienia literackie. — Szachy (dalszy ciąg).

— W ciągu zeszłego miesiąca powietrze nader niestałe było. Wszędzie spadły takie

śniegi, że nagromadzone po drogach zaspy śniegu związki bardzo utrudzały. Stan barometru był w ciągu Stycznia bardzo zmienny i w ciągu nawet jednego dnia kilku ulegał zmianom. Spodziewać się należy, że śnieg spadły w znacznéj ilości, okrywszy pola zbawienny na oziminę wywrze skutek, i że przy przyjaznem powietrzu żniwo pomyślnie wypadnie. Częsta zmiana powietrza wpływała szkodliwie na zdrowie ludzkie. Choroby były znaczne i śmiertelność stósunkowo większa niż w innym czasie. Pomiędzy dziećmi, częstym chorobom ulegającemi, ukazywały się także i żarnice, ale te przy stósownem pielęgnowaniu nie były niebezpieczne.

Gaz. powsz. lipska donosi z Berlina: »Ważne wypadki i przesilenia na Zachodzie ciągle zwracają uwagę powszechności. Dzisiaj tu głoszą, że wykonanie uchwały konferencyjnéj stanówczo Prussom polecono, w przypadku, gdyby się Belgia wzbraniać miała. W tym razie ósmy korpus armii w pole by wyruszył, siódmy wyręczył by go nad Renem, a 4ty wszedłby do Monasteryum. Załoga berlińska wyprawiłaby w tym razie 2 pułki do Magdeburga (gdzie 4ty korpus konsystuje), sama zaś otrzymałaby wzmocnienie z Szczecina, Frankfortu n. O. i innych miast. Wojskowi nasi cieszą się naturalnie nadzieją wojny i pałają chęcią zniszczenia liberalizmu, ale ludzie sędziwi i doświadczenie mający wojny bynajmniéj nie życzą.«

OBWIESZCZENIE.

Właściciel folwarku Pan Mellenthien w Trzciance zamierza na gruncie do siebie należącym dwa wiatraki do melenia mąki i szrotowania zboża założyć, dopraszając się na ten przedmiot udzielenia mu konsensu.

Na mocy rozporządzenia a mianowicie prawa powszechnego krajowego części II. tit. XV. §. 229. et seq., jako też obwieszczenia w Dzienniku Bydgoskim w roku 1837. na stronicy 274. objętego, wzywa się niniejszém wszystkich tych, którzyby mniemali mieć prawo do czynienia opozycyi przeciw temu założeniu, aby takowe w przeciągu 8 tygodni pod prekluzyą podpisanemu urzędowi Radzco Ziemiańskiemu podali, ile że po upłynieniu pomienionego czasu na żaden wniosek uważanem nie będzie, owszem żądane zezwolenie do wystawienia tych wiatraków udzielonem zostanie.

Czarnkow, dnia 16. Lutego 1839. r.

Królewski Urząd Radzco-Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Wszyscy ci, którzy do kaucyi urzędowéj exekutora i woźnego Sądu Ziemsko-miejskiego Krügera z czasów jego urzędowania w miejscu pretensye rościć mniemają, wzywają się niniejszém, aby takowe najdaléj w wyznaczonym tym końcem na

dzień 6. Maja r. b.

zrana o godzinie 10téj przed Deputowanym Ur. Assessorem Scholz terminie zameldowali i udowodnili, inaczéj bowiem na pretensye niestawających nieznajomych wierzycieli przy wydaniu kaucyi wzgląd wziętym nie będzie.

Grodzisk, dnia 31. Stycznia 1839.

Królewski Sąd Ziemsko-miejski.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Nad pozostałością zmarłego leśniczego i byłego zastępcy wojta Stanisława Doleżyńskiego, składającą się z aktywów około 11,965 tal. 18 sgr. 7 fen. wynoszących i 17,773 tal. 10 sgr. 10 fen. passywów, konkurs otworzonym i czas otworzenia go na godzinę południową dzisiejszą ustanowionym został.

Do zameldowania i wykazania wszelkich pretensyi wierzycielów do massy konkursowéj, przypada termin na

dzień 27. Maja 1839.

przed południem o godzinie 9téj przed Deputowanym Wnym Mechow, Assessorem Sądu Ziemsko miejskiego w gmachu Sądu tutejszego.

Kto się w terminie tym nie zgłosi, ten z swemi do massy pretensyami wyłączonym i wieczne w téj mierze przeciw drugim wierzycielom milczenie nałożonem będzie.

Ostrow, dnia 1. Grudnia 1838. roku.

Królewski Sąd Ziemsko-miejski.

Kurs papierów i pieniędzy giełdy Berlińskiéj.

Dnia 23. Lutego 1839.	Stopa prC.	Na pr. kurant papierami	gotowizną
Obligi długu państwa	4	$103\frac{1}{6}$	$102\frac{2}{3}$
Pr. ang. obligacye 1830. . . .	4	$102\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{4}$
Obligi premiow handlu morsk.	—	$70\frac{1}{2}$	70
Obligi Kurmarchii z bież. kup.	4	$102\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{4}$
Obligi tymcz. Nowéj Marchii dt.	4	—	$101\frac{3}{4}$
Berlińskie obligacye miejskie .	4	$103\frac{3}{8}$	$102\frac{7}{8}$
Królewieckie dito . .	4	—	—
Elbląskie dito . .	$4\frac{1}{2}$	—	—
Gdańskie dito w T.	—	48	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne .	$3\frac{1}{2}$	$100\frac{7}{8}$	$100\frac{3}{8}$
Listy zast. W. X. Poznańskiego .	4	$105\frac{3}{8}$	—
Wschodnio-Pr. listy zastawne .	$3\frac{1}{2}$	101	$100\frac{1}{2}$
Pomorskie dito . .	$3\frac{1}{2}$	$101\frac{5}{8}$	$100\frac{1}{8}$
Kur- i Nowomarch. dito . .	$3\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{4}$
Szląskie dito . .	4	$103\frac{1}{2}$	—
Obl. zaległ. kap. i prC. Kur- i Nowéj-Marchii	—	$95\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Złoto al marco	—	$215\frac{3}{4}$	$214\frac{3}{4}$
Nowe dukaty	—	—	18
Frydrychsdory	—	$13\frac{5}{12}$	$13\frac{11}{12}$
Inne monety złote po 5 talarów .	—	$12\frac{7}{12}$	$12\frac{1}{12}$
Disconto	—	3	4